

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHLAD
MAREC 1994

I. REÁLNAEKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993				1994			
		1.Q. ^{2/}	1. H. ^{3/}	3.Q.	4.Q.	1993	Jan.	Feb.	Mar.
HDP	(mld. Sk, s.c.)	41,6	84,9	44,9	42,4	172,2			42,8 ^{*/}
	(%) ^{1/}	-5,5	-5,3	-4,3	-1,6	-4,1			4, 1
Výroba ^{1/}	Priemysel (%)	-16,6	-15,2	-13,5	-10,3	-13,5	4,5	3,2	6,4
	Stavebníctvo (%)	-21,1	-21,8	-23,6	-27,0	-23,8	-1,2	-14,9	-13,0
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	306,1	318,1	350,0	368,1	368,1	379,2	376,0	370,5
	(%)	12,0	12,5	13,7	14,4	14,4	14,9	14,8	14,5
Zahraničný obchod ^{4/}	Vývoz	19,0	41,4	66,2	66,2	92,3	8,7		
	Dovoz	21,2	52,8	83,7	83,6	126,0	11,0		
	Saldo (mld. Sk)	-2,2	-11,4	-17,5	-17,4	-33,7	-2,3		

^{1/} Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r., ^{2/} Q. - štvrťrok, ^{3/} H. - polrok, ^{4/} Kumulatívne hodnoty, ^{*/} Údaje za 1.Q.

Úroveň **spotrebiteľských cien** sa v marci zvýšila o 0,5 %. Od začiatku roka zvýšenie dosiahlo 2,6 %. Najväčší vzrast cenovej úrovne sa prejavil vo verejnom stravovaní (o 1,1 %). Ceny priemyselného tovaru sa zvýšili o 0,6 % a služieb o 0,5 %. Ceny potravín sa zvýšili len minimálne (+0,1 %).

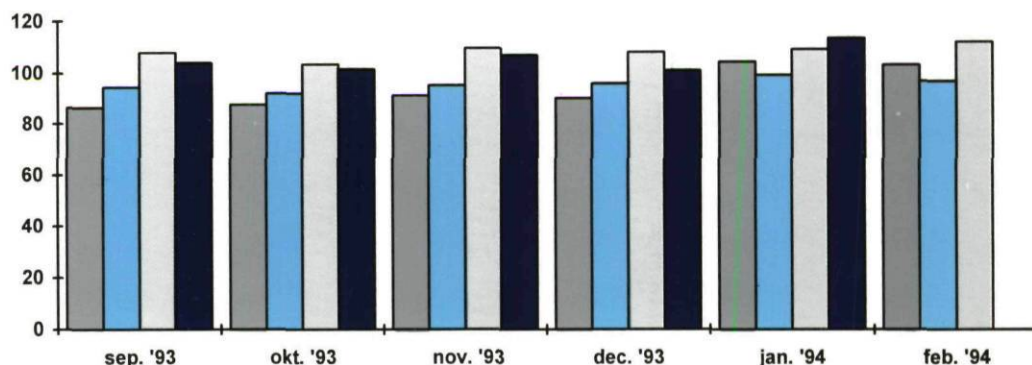
Celková **priemyselná produkcia** dosiahla 34,9 mld. Sk, čo bolo o 2,1 mld. Sk viac ako za rovnaký mesiac roka 1993 (o 6,4 %). Oproti februáru sa objem produkcie zvýšil o 4,7 mld. Sk, t. j. o 15,6 %.

Objem **stavebnej produkcie** sa oproti februáru zvýšil o 610 mil. Sk, t. j. o 24,3 %. V porovnaní s marcom 1993 objem stavebnej produkcie zaostal o 13 %. Výnimkou je súkromný sektor, ktorý zaznamenal ročný rast o 3,5 %. Medziročný pokles objemu stavebnej produkcie spôsobil pokles realizovaných prác v tuzemsku o 11,7 % a v zahraničí o 19,4 %. Produktivita práce vzrástla len mierne o 0,6 %.

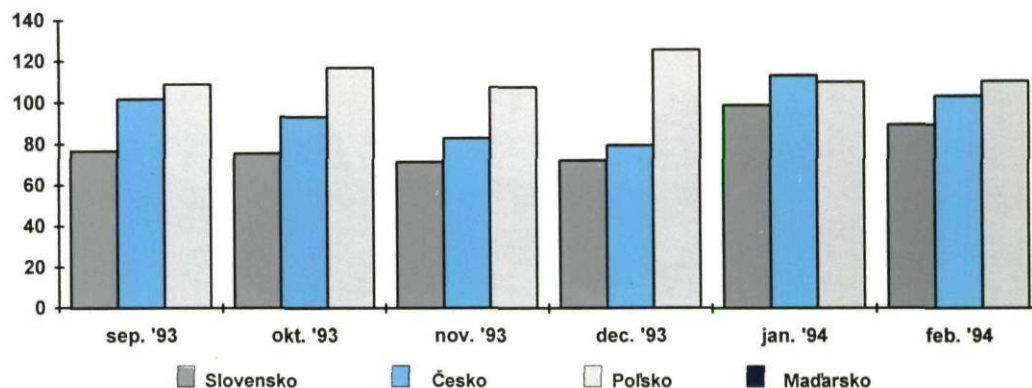
Miera nezamestnanosti poklesla na 14,5 %. V počte nezamestnaných to znamenalo pokles o 5,5 tis. osôb na 370,5 tis. osôb. Tento pozitívny vývoj sprevádzalo zvýšenie počtu voľných pracovných miest o 1 049. Počet nezamestnaných na jedno pracovné miesto klesol zo 46 osôb na 40. Pozitívnu črtou bola pokračujúca prevaha osôb vyradených z evidencie nezamestnaných nad novoevidovanými a zvýšenie podielu umiestnených v pracovnom procese.

Najvyššia miera nezamestnanosti bola v okresoch Rimavská Sobota (26,3 %), Spišská Nová Ves (23,7 %), Vranov nad Topľou (23,4 %) a najnižšia v Bratislave (4,3 %), v okrese Trenčín (7,9 %) a v Košiciach (9,9 %).

Vývoj priemyselnej produkcie (v %)

Vývoj stavebnej produkcie (v %)

Rovnaké obdobie minulého roka = 100 %

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

Ukazovatele	1993					1994		
	1.Q.	1.H.	3.Q.	4.Q.	1993	Jan.	Feb.	Mar.
Bežný účet ^{1/} Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-0,9	-6,0	-6,7	-10,1 ^{*/}	-21,5 ^{*/}	-1,2 ^{*/}		
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)								
Bankový systém	797,5	870,0	1 324,1	1 402,2	1 402,2	1 334,1	1 392,0	1 490,2
Komerčnébanky	605,7	619,4	750,0	952,7	952,7	933,3	1 010,0	1 015,7
NBS ^{3/}	191,8	250,6	574,1	449,5	449,5	400,8	382,0	474,5
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	2,4	2,3	3,0	3,6	3,6	3,5	3,5	
Priemerný devízový kurz ^{4/}								
SKK/USD	29,096	29,002	30,149	32,710	32,968	33,389	33,344	32,799
SKK/DEM	17,794	17,838	18,333	19,460	19,283	19,160	19,182	19,364

1/ Kumulatívne hodnoty

4/

Kurz deviza stred

2/ Ku koncu obdobia

*/

Predbežné údaje

3/ So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

Celková konsolidovaná bilancia SR za január 1994 dosiahla pasívne saldo vo výške 1,6 mld. Sk.

Pasívne **saldo bežného účtu konsolidovanej bilancie** (-1,2 mld. Sk) ovplyvnil predovšetkým zahraničný obchod. Kapitálový a finančný účet za január dosiahol pasívne saldo vo výške 5,4 mld. Sk.

Celkové **devízové rezervy NBS** v marci vzrástli oproti stavu rezerv v predchádzajúcom mesiaci o 92,5 mil. USD. Stav devízových rezerv NBS k ultimu marca bol 474,5 mil. USD. Pozitívny dopad na rast devízových rezerv v tomto mesiaci malo aktívne saldo predajov a nákupov devízových prostriedkov na devízovom fixingu NBS v objeme asi 91,8 mil. USD.

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele	1993					1994		
	1.Q.	1.H.	3.Q.	4.Q.	1993	Jan.	Feb.	Mar.
Miera inflácie								
Mesačná (%) ^{1/}	11,7	14,2	21,2	25,6	25,1	1,4	0,7	0,5
Ročná (%) ^{2/}						1,4	2,1	2,6
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{4/}	-3,3	0,4	3,4	18,1	18,1	-1,0 ^{7/}	-1,6 ^{7/}	-2,1 ^{7/}
Úvery komerčných bánk (%) ^{4/}	2,0	6,8	8,7	13,0	13,0	-0,8	-1,3	-1,8
Vklady v komerčných bankách (%) ^{4/}	1,6	3,0	5,1	18,3	18,3	-2,2	-2,6	-5,0
Diskontná sadzba (%)	9,5	9,5	9,5	12,0 ^{5/}	12,0 ^{5/}	12,0 ^{6/}	12,0 ^{6/}	12,0 ^{6/}
Lombardná sadzba (%)	14,0	14,0	14,0					
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)								
7 dní	14,14	16,44	18,29	16,11	17,20 ^{8/}	16,57	18,63	25,30
14 dní	14,64	16,88	18,51	16,49	17,50 ^{8/}	16,79	18,89	25,41
1 mesiac	15,35	17,44	18,82	16,90	17,86 ^{8/}	17,27	19,12	25,30

^{1/} Ku koncu obdobia

^{2/} December predchádzajúceho roka = 100, zmena

^{3/} M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

^{4/} 1.1.1993 = 100, zmena

^{5/} Od 20.12.1993

Od 20.12.1993, aukčná úroková sadzba + 1%

^{7/} 31.12.1993 = 100, zmena

^{8/} Priemer za 2. polrok 1993

Peňažná zásoba vyjadrená menovým **agregátom M2** oproti februáru poklesla. Podľa predbežných údajov sa znížila o 5,0 mld. Sk, t.j. o 2 %. Na poklese participovali všetky základné komponenty okrem vkladov v zahraničnej mene.

Peňažný **agregát M1** sa znížil o 4,2 mld. Sk najmä v dôsledku poklesu neterminovaných vkladov o 4,0 mld. Sk. Súčasne došlo aj k miernemu poklesu obeživa v mimobankovom obehu (o 0,2 mld. Sk), najmä v dôsledku zrýchlenej návratnosti obeživa zvýšenými veľkoobchodnými nákupmi obyvateľstva.

Pokles menového **agregátu kvázipeniaze** o 0,8 mld. Sk súvisel so znížením terminovaných depozitov o 1,7 mld. Sk.

Stav peňažnej zásoby koncom marca dosiahol 246,2 mld. Sk a bol o 7,0 mld. Sk nižší ako na začiatku roka.

Primárne korunové vklady nebankových subjektov v peňažných ústavoch a NBS oproti februáru poklesli o 6,5 mld. Sk, t.j. o 3,2 % a dosiahli v marci 193,8 mld. Sk. Od začiatku roka ich pokles predstavuje 15,1 mld. Sk.

Rozhodujúcou mierou sa na poklese podieľala podnikateľská sféra, ktorej vklady sa znížili o 5,6 mld. Sk, z toho podnikateľské podniky súkromného sektora o 1,3 mld. Sk, štátneho sektora o 1,0 mld. Sk a organizácie pod zahraničnou kontrolou, nerezidenti a nezaradení do sektorov o 3,3 mld. Sk. Vklady obyvateľstva poklesli o 0,8 mld. Sk.

Na rozdiel od vývoja vkladov v korunovej oblasti vklady domácich a zahraničných klientov v cudzej mene vzrástli v marci v porovnaní s februárom o 0,8 mld. Sk (o 2,2 %) a ich celkový stav k ultimu mesiaca predstavoval 32,8 mld. Sk. Prírastok v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bol nižší o 1,7 mld. Sk.

NARODNA BANKA SLOVENSKA

Úhrnný objem primárnych vkladov v slovenských korunách a cudzej mene koncom marca poklesol pod februárovú úroveň o 5,7 mld. Sk (o 2,5 %) v dôsledku zníženia korunových vkladov. Ich objem spolu k 31.3.1994 predstavoval 226,6 mld. Sk a bol o 12,1 mld. Sk nižší ako na začiatku roka.

Korunové úvery koncom marca dosiahli objem 253,8 mld. Sk a poklesli v porovnaní s februárom o 2,0 mld. Sk (o 0,7 %) a od začiatku roka o 7,0 mld. Sk.

Najväčší bol medzimesačný pokles korunových úverov pre štátny sektor o 2,6 mld. Sk (o 2,1 %). Korunové úvery pre ostatné organizácie podnikateľskej sféry a pre sektor obyvateľstva poklesli spolu o 0,6 mld. Sk. K zvýšeniu došlo v úveroch poskytnutých súkromnému sektoru (o 0,7 mld. Sk) a ústredným orgánom na krytie mimorozpočtových potrieb (o 0,5 mld. Sk).

Úvery v cudzej mene vzrástli k ultimu marca z 9,7 na 10,3 mld. Sk. Od začiatku roka objem úverov v cudzej mene vzrástol o 2,2 mld. Sk.

Celkový objem úverov v slovenských korunách a cudzej mene za tri mesiace roka dosiahol 264,1 mld. Sk. Po vylúčení úverov na mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov vo výške 4,4 mld. Sk tvorili úvery poskytnuté organizáciám a obyvateľstvu 259,6 mld. Sk.

Zámery menovej politiky umožňovali obchodným bankám poskytovať úvery podnikom a domácnostiam v 1. štvrtroku 1994 vo výške 256,3 mld. Sk, pričom všetky peňažné ústavy mali od februára záväzne stanovený úverový limit. Úverový priestor vyčlenený pre bankový sektor na poskytovanie úverov podnikom a domácnostiam bol k 31.3.1994 prekročený o 3,3 mld. Sk (plnenie na 101,3 %). Oproti východiskovému stavu došlo k poklesu úverov o 4,9 mld. Sk (plnenie na 98,1 %), pri poklese korunových úverov o 7,0 mld. Sk a súčasnom raste úverov vo voľne vymeniteľných menách o 2,2 mld. Sk.

Oproti rovnakému obdobiu minulého roka poskytli obchodné banky podnikom a domácnostiam v tomto roku ku koncu 1. štvrtroka o 18,9 mld. Sk vyšší objem úverov (index 107,9 %). Rýchlejším tempom rástli úvery devízové (index 183,9 %) ako korunové (index 106,0 %).

Na dosiahnutie menového cieľa pôsobila NBS okrem vyššie uvedených priamych nástrojov 1 nástrojmi nepriamymi - obmedzovaním refinancovania obchodných bánk i počas marca. Uvedené opatrenia sa prejavili na objeme celkového refinancovania obchodných bánk NBS, keď ku koncu marca dosiahol **objem refinančných úverov** 952,9 mil. Sk, čo predstavuje 15,0 % z východiskového stavu refinancovania, 14,2 % zo stavu vykázaného za rovnaké obdobie minulého roka a pokles oproti predchádzajúcemu mesiacu o 2,5 mld. Sk. Na celkovom refinancovaní sa 645,4 mil. Sk podieľali zmenkové obchody (67,7 %) a 307,5 mil. Sk lombardný úver (32,3 %). Aukčný refinančný úver ku koncu marca čerpaný nebol.

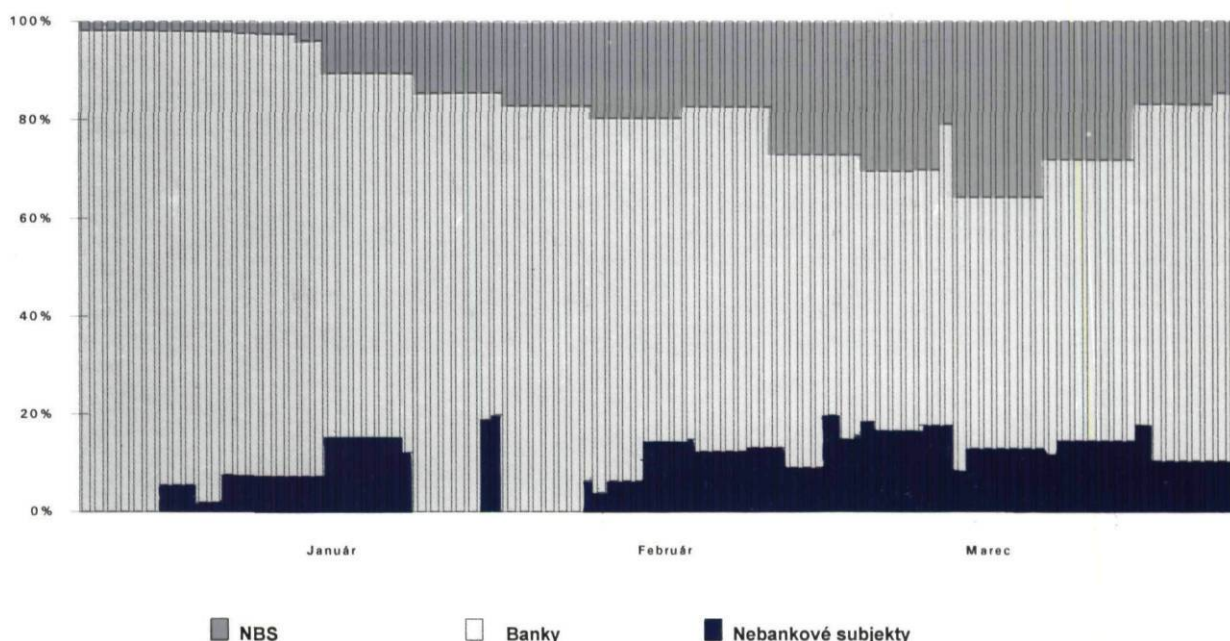
Vo februári uplatnené obmedzenia v poskytovaní refinančných zdrojov prostredníctvom **zmenkových obchodov** zostali v platnosti i v marci. Naďalej sa realizoval len spätný odpredaj, čím došlo k zníženiu objemu zmenkových obchodov oproti predchádzajúcemu mesiacu o 1,1 mld. Sk. Stav zmenkových obchodov na podporu privatizácie sa znížil na 10,2 mil. Sk.

Od začiatku roka 1994 sa **lombardný úver** čerpal iba raz. Poskytnutý bol v závislosti na posledne dosiahnutej úrokovej sadzbe na aukčnom refinančnom úvere za úrokovú sadzbu 19,1 %.

Rozhodnutím aukčného výboru sa v marci nekonala ani jedna aukcia. Priemerná úroková sadzba aukčného refinančného úveru v marci, z dobiehajúcich úverov poskytnutých v predchádzajúcom mesiaci, bola 21,0 %. Od začiatku roka dosiahla priemerná úroková sadzba aukčného refinančného úveru 20,1 %.

K 31.3.1994 boli čerpané **redistribučné úvery** v celkovej sume 33,4 mld. Sk.

Podiel jednotlivých subjektov na trhu krátkodobých cenných papierov

Po uplatnení metodické zmeny od februára 1994, súvisiacej s **povinnými minimálnymi rezervami**, mali obchodné banky stanovený mesačný priemer v sume 13,99 mld. Sk. Pri dosiahnutom skutočnom mesačnom priemernom stave rezerv v objeme 10,8 mld. Sk došlo k naplneniu povinných minimálnych rezerv za celý bankový sektor na 77,0 %.

V priebehu marca Ministerstvo financií SR pristúpilo k piatim riadnym emisiám **štátnych pokladničných poukážok**. Objem obchodovateľných poukážok v priebehu mesiaca klesol zo 6 mld. Sk na 3,1 mld. Sk koncom mesiaca, čo nestačilo na pokrytie deficitu ŠR. Zároveň sa znižoval aj objem poukážok v portfóliu NBS a koncom mesiaca dosahoval hodnotu 300 mil. Sk.

Úrokové sadzby na **primárnom trhu** sa stabilizovali na úrovni 15,5 %. Obchody na sekundárnom trhu sa zo strany NBS obmedzili na REPO obchody, avšak len v malých objemoch. REPO obchody boli v priebehu mesiaca jedinou refinančnou možnosťou, ktorú NBS bankám poskytovala.

Na primárnom trhu pokračoval v marci predaj emisie **štátnych dlhopisov** č. 007 formou periodických aukcií. Z emisie sa dlhopisov predalo za 108,9 mil. Sk, čím sa objem predaných dlhopisov zvýšil na 810,4 mil. Sk, t.j. 81,0 % z emitovaného objemu.

Na BCPB sa spolu zobchodovalo štátnych dlhopisov (okrem štátnych rehabilitačných dlhopisov) za 3,1 mil. Sk, čo predstavovalo oproti februáru nárast o 21,8 %.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

IV VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele	1993				1994			
	1.Q.	1.H.	3.Q.	4.Q.	1993	Jan.	Feb.	Mar.
Štátny rozpočet								
Prijmy (mld. Sk) ^{1/}	23,0	64,4	104,6	144,5	144,5	7,1	16,7	32,5
Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	34,0	79,2	120,5	167,5	167,5	11,8	23,4	38,5
Saldo (mld. Sk)	-11,0	-14,8	-15,9	-23,0	-23,0	-4,7	-6,7	-6,0

^{1/} Kumulatívne hodnoty

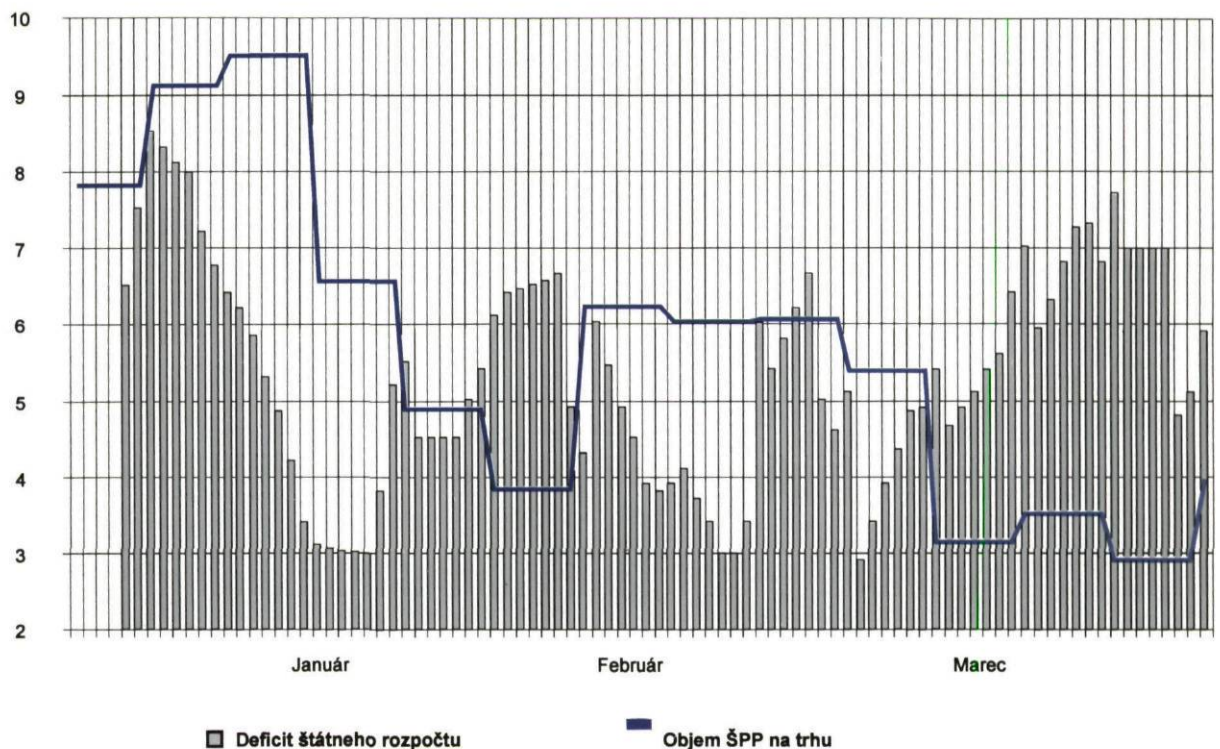
V marci sa znížil **schodok štátneho rozpočtu** oproti ultimu februára o 0,7 mld. Sk (zo 6,7 na 6,0 mld. Sk).

Priaznivé výsledky sa dosiahli v oblasti príjmov, ktoré za marec vykázali prírastok 15,8 mld. Sk (oproti alikvotnému podielu z ročného rozpočtu viac o 5,4 mld. Sk). Celkové príjmy za tri mesiace sa plnili na 26,1 % (prekročenie o 1,4 mld. Sk).

Rozpočtové výdavky sa v marci čerpali v objeme 15,1 mld. Sk (prekročenie alikvotného podielu o 3,6 mld. Sk, od začiatku roka o 3,9 mld. Sk). Deficit 6,0 mld. Sk bol len čiastočne vykrytý emisiami a následným predajom štátnych pokladničných poukážok (3,1 mld. Sk). Na zostávajúcu časť (2,9 mld. Sk) poskytla Národná banka Slovenska priamy úver.

Čistá pozícia vlády voči bankovej sústave k 31. 3. 1994 dosiahla úroveň 60,3 mld. Sk. Z tejto čiastky Národná banka Slovenska úverovala 52,0 mld. Sk a komerčné banky 8,3 mld. Sk. Oproti stavu k 1.1.1994 došlo za tri mesiace k nárastu vnútornej zadlženosti o 6,8 mld. Sk.

Krytie deficitu štátneho rozpočtu štátnymi pokladničnými poukážkami (mld. Sk)

V. INFORMÁCIE

Dňa 30. marca 1994 bola v Budapešti podpísaná medzibanková Dohoda medzi Národnou bankou Slovenska a Maďarskou národnou bankou (MNB) o vzájomných platbách. Dohodu podpísali za NBS guvernér banky Vladimír Masár, za MNB jej prezident Peter Ákos Bod. Dohoda zjednodušuje prevody niektorých druhov neobchodných platieb (inkasné príkazy) medzi fyzickými a právnickými osobami SR a MR, umožňuje pri vzájomných neobchodných platbách používať národnú menu oboch zmluvných strán.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Guvernér Národnej banky Slovenska Vladimír Masár a viceguvernér NBS Marián Jusko sa zúčastnili 3. výročného zasadania EBRD, ktoré sa konalo 18. a 19. apríla 1994 v St. Peterburgu. Počas zasadania sa delegácia NBS stretla s prezidentom EBRD p. de Larosiere, prezidentom EIB p. Unwinom, predstaviteľmi EXIMBANK of Japan, ako aj s ďalšími komerčnými bankami a investičnými spoločnosťami. Celkove uskutočnili 22 bilaterálnych rokovaní a zúčastnili sa prezentácie SR pre zahraničných investorov.

Koncom apríla bola podpísaná Vykonávacia zmluva medzi Švajčiarskou národnou bankou a Národnou bankou Slovenska k sukcesii do vládneho úveru poskytnutého Švajčiarskou vládou vláde bývalej ČSFR na podporu platobnej bilancie a na posilnenie devízových rezerv. Podpísaním tejto zmluvy sa ukončil proces prevzatia záväzkov z predmetného vládneho úveru príslúchajúceho Slovenskej republike. Na základe tejto zmluvy budú príslušné devízové záväzky realizované priamo Národnou bankou Slovenska v rámci dlhovej služby SR.

Od 24. apríla 1994 sa členovia vlády SR Brigita Schmögnerová, Rudolf Filkus a guvernér NBS Vladimír Masár zúčastnili rokovania Dočasného výboru MMF a Rozvojového výboru Svetovej banky vo Washingtone. Počas dvojstranných rokovaní s najvyššími predstaviteľmi MMF a SB sa zástupcovia SR sústredili na podmienky poskytnutia stand by pôžičky Slovensku. Podľa V. Masára NBS plní svoj menový program a z tohto hľadiska sa pri rokovaniach nevyskytli problémy. V. Masár sa vo Washingtone stretol s predstaviteľmi investičných spoločností a bánk s cieľom získať podporu pri zabezpečení menových cieľov NBS a pri ozdravení najväčších slovenských komerčných bánk a celého bankového sektora.

Vydáva:
NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12